

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAMANGAN MUHANDISLIK - QURILISH INSTITUTI

NamMQI
O'quv-uslubiy boshqarma
1. 25
«30» 09 20 24 y.

INNOVATSIYALARNI TASHKIL ETISH
KANONING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi: 410000 – Biznes va boshqaruv
Mutaxassislik: 70411201- Menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
70411601-Korporativ boshqaruv

Modul kodi E2206 E2306	O'quv yili 2024-2025	Semestr 3	Kreditlar 7,5
Modul turi Fanlov	Haftadagi dars soatlari 6		
Fanning nomi	Ta'lim tili O'zbek	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)
innovatsiyalarni tashkil etish		90 Ma'ruza-44 Amaliyot-46	Jami yuklama (soat) 225

I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan **maqsad** - magistrlarda innovatsiyalarni tashkil etish faoliyatini oshirish va innovatsion jarayonlarni rivojlantirish, tadbirkorlik faoliyatida innovatsion nazariy va amaliy bilimlarni taqdim qilish, korxonalarda innovatsion jarayonni tashkil etishning metodologik va amaliy jihatdan o'rganish, innovatsion faoliyatning iqtisodiy samaradorligini oshirish va innovatsion faoliyatni tashkil etishning iqtisodiy samaradorligini oshirish ko'rsatkichlarini tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

Fanning **vazifalari** - magistrlarda zamonaviy raqamli iqtisodiyot sharoitlarida xil biznes muammolari, innovatsiyalar va ularning imkoniyatlari to'g'risida asosli fikr yuritish qobiliyatlarini kuchaytirishga qaratilgan nazariy mavzularni taqdim etish va amaliy jihatdan tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalardan samarali foydalanish va innovatsion faoliyatni tashkil etishning iqtisodiy samaradorligini oshirish ko'rsatkichlarini tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

Fanning asosiy vazifalari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Ushbu fan magistrlariga kelajakda tadbirkorlik faoliyatini boshlash yoki rivojlantirish uchun zarur bilim va mahoratni taqdim qiladi. Ushbu fan magistrlar egallaydigan bilimlar qisqacha quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- tadbirkorlik faoliyatida innovatsiya jarayoni tashkil etish va modelini ishlab chiqarish;
- tadbirkorlikda innovatsiya faoliyatini iqtisodiy samaradorligini baholash;
- tadbirkorlik faoliyatida innovatsiya jarayonini boshqarish;
- tadbirkorlikda Innovatsion faoliyatning tashkiliy strategiyasi;
- Innovatsion loyihalarni baholash;
- tadbirkorlikda Innovatsion loyihalar xavf-xatarini boshqarish
- Innovatsion tadbirkorlikni boshqarishni takomillashtirish yo'nalishlari

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1- mavzu. Innovatsion faoliyati va innovatsiya

Innovatsiyalarni tashkil etish faniga kirish. Fanning nazariy asoslari. Fanni o'rganishning ahamiyati va zaruriyati.

2-mavzu. Innovatsiyalarni tashkil etish fanining predmeti, maqsadi

Fanni o'rganishda boshqa fanlarning ahamiyati, tadbirkorlik faoliyatini boshqarishda innovatsiyalarning o'rni. Innovatsiya tushunchasi va uni turkumlanishi.

3-mavzu. Innovatsion menejment, uning usullari va vazifalari
Innovatsion menejmentning asosiy tushunchalari uning mohiyati va ahamiyati. Innovatsion menejmentning vazifalari. Innovatsion menejmentni tashkil etish. Innovatsion menejmentning maqsadlari

4-mavzu. Innovatsion tadbirkorlikning mohiyati, uni tashkil etishning nazariy asoslari

Innovatsiyalar tasnifi, ularning tashkiliy shakllarining xususiyatlari. Innovatsion tadbirkorlik tushunchasining mohiyati va mazmuni.

5-mavzu. Innovatsion tadbirkorlikning asosiy tamoyillari

Innovatsion tadbirkorlikning asosiy tamoyillari va vazifalari. Innovatsion tadbirkorlikni tashkil etish asoslari. Innovatsion tadbirkorlikning shakllari

6-mavzu. Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiya jarayoni va modeli

Tadbirkorlikda innovatsiya faoliyatining davriy dinamik o'sishi. Innovatsiya jarayonlari, vazifalari va bosqichlari. Tadbirkorlikda innovatsiya jarayoni modelining shakllanishi. Tadbirkorlikda Innovatsion faoliyatning asosiy bosqichlari.

7-mavzu. Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiya jarayonini boshqarish

Tadbirkorlik faoliyatini barqaror rivojlanishi. Tadbirkorlik faoliyatini raqobatbardoshligi. Innovatsiya asosida rivojlanish. Innovatsiya jarayonlarini boshqarish strategiyasi.

8-mavzu. Innovatsiya jarayonlarini samarali boshqarish

Innovatsiya jarayonlarini boshqarishga tizimli yondashish. Tadbirkorlikda texnologik innovatsiyani boshqarish tizimi elementlari.

9-mavzu. Tadbirkorlikda innovatsiya faoliyatini iqtisodiy samaradorligini baholash

Innovatsiya faoliyatini samaradorligining ko'rsatkichlari. Tadbirkorlik Innovatsion faoliyatini iqtisodiy samaradorligini baholash ko'rsatkichlari. Tadbirkorlikning Innovatsion salohiyatini baholash. Innovatsion jarayonlarni boshqarish samaradorligini baholash.

10-mavzu. Innovatsion salohiyatini baholash

Tadbirkorlikning Innovatsion salohiyatini baholash. Innovatsion jarayonlarni boshqarish samaradorligini baholash.

11-mavzu. Tadbirkorlikda Innovatsion faoliyatning tashkiliy strategiyasi
Rivojlanishning tayanch strategiyasi. Intensiv o'sish strategiyasi. Integral o'sish strategiyasi. Diversifikatsiyalashgan o'sish strategiyasi.

12-mavzu. Investitsion o'sish strategiyasi
Himoyalalanish strategiyasi. Optimal va past xarajatlar strategiyasi.

13-mavzu. Innovatsion rivojlanish strategiyasi
Innovatsion rivojlanish strategiyasining mohiyati. Innovatsion strategiya va angliklarning hayotiy davri.

14-mavzu. Innovatsion omillar va o'zgarishlar.
Tadbirkorlikni Innovatsion faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish. Innovatsion rivojlanish strategiyasini shakllanishi

15-mavzu. Innovatsion loyihalarni baholash
Innovatsion loyihalarni baholash usullari. Innovatsion loyihalarni mezonlar yhati bo'yicha baholash. Moliyaviy mezonlar. Innovatsion loyihani ball usuli asosida baholash.

16-mavzu. Tadbirkorlikda fan va innovatsiya jarayonining aloqadorligi
Innovatsiyani o'zlashtirish jarayonini boshqarish. Yangiliklarni ijtimoiy va ilxologik yo'nalishini boshqarish. Fan va ishlab chiqarish integratsiyasi. Intelektual tivni boshqarish

17-mavzu. Tadbirkorlikda Innovatsion faoliyatning ijtimoiy yo'nalishi
Innovatsiyani boshqarishda rahbarning tutgan o'rmi. Innovatsiyani boshqarishning rta va quyi bo'g'in menejerlari.

18-mavzu. Innovatsiya qarshiligi va uni bartaraf etish usullari
Innovatsion qarorlar qabul qilish. Innovatsiya jarayonida korxonada ichki adaniyatining o'zgarishi.

19-mavzu. Tadbirkorlikda Innovatsion loyihalar xavf-xatarini boshqarish
Xavf-xatar turkumlari. Xavf-xatarni baholash va tavsiflash. Xavf-xatarni inimalashtirish tadbirlari rejasini ishlab chiqish. Sanoat xavf-xatari.

20-mavzu. Innovatsion tadbirkorlikni boshqarishni takomillashtirish yo'nalishlari
O'zbekistonda Innovatsion tadbirkorlikni rivojlantirish yo'nalishlari. zbekistonda Innovatsion tadbirkorlikni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy exanizmalarini takomillashtirish. Venchur firmalar. Texnoparklar.

21-mavzu. Innovatsion tadbirkorlikni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish

Innovatsion tadbirkorlikni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish. Venchur firmalar. Texnoparklar

22-mavzu. Innovatsiyani boshqarish tizimi elementlari

Tadbirkorlikda texnik-texnologik innovatsiyani boshqarish tizimi elementlari. Tadbirkorlik Innovatsion faoliyati iqtisodiy samaradorligini baholash ko'rsatkichlari.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Innovatsion faoliyati va innovatsiya.
2. Innovatsiyalarni tashkil etish fanining predmeti, maqsadi
3. Innovatsion menejment, uning usullari va vazifalari.
4. Innovatsion tadbirkorlikning mohiyati, uni tashkil etishning nazariy asoslari.
5. Innovatsion tadbirkorlikning asosiy tamoyillari
6. Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiya jarayoni va modeli
7. Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiya jarayonini boshqarish.
8. Innovatsiya jarayonlarini samarali boshqarish.
9. Tadbirkorlikda innovatsiya faoliyatini iqtisodiy samaradorligini baholash.
10. Innovatsion salohiyatini baholash.
11. Tadbirkorlikda Innovatsion faoliyatning tashkiliy strategiyasi
12. Investitsion o'sish strategiyasi
13. Innovatsion rivojlanish strategiyasi.
14. Innovatsion omillar va o'zgarishlar
15. Innovatsion loyihalarni baholash
16. Tadbirkorlikda fan va innovatsiya jarayonining aloqadorligi
17. Tadbirkorlikda Innovatsion faoliyatning ijtimoiy yo'nalishi
18. Innovatsiya qarshiligi va uni bartaraf etish usullari
19. Tadbirkorlikda Innovatsion loyihalar xavf-xatarini boshqarish
20. Innovatsion tadbirkorlikni boshqarishni takomillashtirish yo'nalishlari
21. Innovatsion tadbirkorlikni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish
22. Innovatsiyani boshqarish tizimi elementlari
23. Xavf-xatarni baholash va tavsiflash

Amaliy mashg'ulotlar multimedias qurilmalari bilan jihatlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim topshiriqlari

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Innovatsion omillarning raqamli biznes boshqaruvidagi o'zgarish va uning ta'limiy ahamiyatining tahlil qilish.
2. Tadbirkorlikda texnik-texnologik innovatsiyani boshqarish tizimi elementlarini tahlil qilish va taqdimot ko'rinishida topshirish.
3. Tadbirkorlik Innovatsion faoliyati iqtisodiy samaradorligini baholash usullarini tahlil qilish.
4. Tadbirkorlikning rivojlanish strategiyasini ishlab chiqish.
5. Innovatsion loyihami ball usuli asosida baholashni tahlil qilish.
6. Fan va ishlab chiqarish integratsiyasini tahlil qilish va taqdimot ko'rinishida baholash.
7. Xavf-xatarni baholash va tavsiflashni tahlil qilish va loyihalash.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, seminar, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida magistrant:

- Innovatsion menejment, tadbirkorlikning innovatsion faoliyati, innovatsion tadbirkorlik tushunchalari, mazmun va mohiyatini, Innovatsion menejmentni tashkil qilish usullarini, tadbirkorlik faoliyatida innovatsiya jarayoni, tadbirkorlik faoliyatida innovatsiya jarayonini boshqarish, tadbirkorlikda fan va innovatsiya jarayonining o'zaro ta'limiy ahamiyatini **bilishi kerak**;
- tadbirkorlik faoliyatida innovatsiya jarayonini boshqarish; tadbirkorlikda innovatsiya faoliyatini iqtisodiy samaradorligini baholash; tadbirkorlikda Innovatsion oliyatning tashkiliy strategiyasini ishlab chiqish; Innovatsion rivojlanish strategiyasini tahlil qilish; Innovatsion loyihalarni baholash; tadbirkorlikda Innovatsion loyihalar ta'limiy ahamiyatini boshqarish **ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak**;
- Innovatsion tadbirkorlikni rivojlantirish yo'nalishlari. Innovatsion tadbirkorlikni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish **malakalariga ega bo'lishi kerak**.

VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ijodiy vazifa;
- Ta'limning faol metodlari;
- insho yozish;
- tahliiliy hisobot taqdimoti;
- taqdimotning video / slyaydlar tayyorlash;
- nashrlarni tayyorlash;
- biltis-savolnoma;
- debatlar va munozaralar;
- mulohaza va nazorat uchun savollar;
- amaliy topshiriq;
- krossvordlar;
- turli darajadagi testlarni echish.

VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

“Innovatsiyalarni tashkil etish” kursi 3 semestrga mo'ljallangan bo'lib, fanni o'qitish ta'limning kredit tizimi asosida ma'ruza, amaliyot mashg'ulotlari, taqdimotlar, hamda mavzu bo'yicha mustaqil topshiriqlarni o'z ichiga oladi. Oraliq nazorat, mustaqil ish shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test topshiriqlarini topshirishi kerak bo'ladi.

Asosiy adabiyotlar

1. G.A. Taraxtiyeva Innovatsion menejment. O'quv qo'llanma. “Fan va texnologiya nashriyoti” Toshkent, 2013
 2. Davenport Thomas, Leibold Marius, Voelpel Sven Erlangen Strategic management in the innovation economy : strategy approaches and tools for dynamic innovation capabilities: Publicis : cop. 2006 : 444 s.:ISBN: 3-89578-263-7.
 3. В.М.Анишина, А.А.Дагасва Инновационный менеджмент. Учебное пособие. Москва, дело, 2003.
 4. O.M.Abdullayev, A.A.Fattaxov, K.Axmedov Raqamli iktisodiyot. T.: “LESSON PRESS, nashrbti 2020 yil - 686 bet.
 5. N.Q. Yo'ldoshev va boshqalar. Innovatsion menejment. Darslik, TDIU. 2011 y. 312 b.
 6. O.S. Kazakov Menegmentga kirish: Darslik. – T.: 2021. – 378 b.
 7. N.Q.Yo'ldoshev, V.I. Nabokov “Menejment nazariyasi”. Darslik. –T.: TDIU, 2011. - 367 b.
 8. M. Sharifxo'jayev va boshqalar. Menejment. Darslik. – T.: O'qituvchi, 2001 y. - 464 b.
- Qo'shimcha adabiyotlar**
1. Sh. M. Mirziyoyev “Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi”. -T.: O'zbekiston. 2017. - 48 b.
 2. Sh. M. Mirziyoyev Buyuk kelajagimiz mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. -T., “O'zbekiston” NMIU, 2017. - 488 b.
 3. Sh.M. Mirziyov “Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak”. / T.: O'zbekiston, 2017. - 104 b.
 4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 5 oktyabrda «Raqamli O'zbekiston — 2030» strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PF-6079-son Farmoni.
 5. Y. Benkler, (2006): The Wealth of Networks. Yale University Press
 6. K.Braa, C.Serensen, and B.Dahlbom, ed. (2000): Planet Internet. Studentlitteratur.
 7. N. G. Carr, (2014): The Glass Cage. W. W. Norton & Co.
 8. D. S. Evans, R. Schmalensee (2016): The Matchmakers. Harvard Business Review Press.
 9. A. Felstead,, N.Jewson, S.Walters (2005): Changing Places of Work. Palgrave Macmillan.
 - 10.Edward Elgar Gawer (2009): Platforms, Markets and Innovation..